

PRZAŚNICA (8) *sb f*

przaśnica (7), **praśnica** (1); *przaśnica Leop, SkarJedn (3), SkarŻyw, SkarKaz*; *przaśnica : praśnica (1:1) BielKron.-ś- (2), -łz- (1), -f- (4), -łf- (1).*

Pierwsze a pochylone, końcowe prawdopodobnie jasne (tak w -ica).

sg [N prząśnica.] ◊ A prząśnicę (1). ◊ L prząśnicy (4). ◊ pl G prząśnic (3). ◊ [L prząśnicach.]

Sł stp: prząśnice, prześnice, Cn brak, Linde także XVII w.

Chleb, pieczywo niezakwaszone; azyma (azima) Vulg (8) : wzywǳy [Mojżesz] másći y krwie ktora byłá ná ołtarzu [...] kropił ie [Aarona i jego synów] y száty ich. A gdy byli tym obyczáiem poświęceni/ oftátek mięłá Skopowego vwǳrzyli przed drzwiami/ á tám ie iedli s chlebem ktory był zołtał w kofzu praśnic BielKron 37v; [TomZbrudzBrul Ex 12/15].

a. *Spożywane przez Żydów w święto Paschy na pamiątkę wyprowadzenia z Egiptu (5) : Chryftus ktory Zakon łpełnił/ Zakonu nic nienarułłił/ Wprzaśnicach to vczinił. Czemuż się tego ważicie/ A kwǳfacz chleb to czinićie. RozprKsiędza C, C.*

Zestawienie: »dzień ([święty]), [święto] Przaśnic« = dies (festus) a. solemnitas azymorum Vulg (2): Pierwłłego thedy dnia Przaśnic/ kiedy wielkonocnego Báránká offiárowáli/ rzekli do Iezufa zwolennicy: Gdzie chcełz żebyłmy łłli/ y nágotowáli tobie/ ábyś pożywał Báránká wielkonocnego? Leop Mar 14/12; BielKron 47; [TomZbrudzBrul Deut 16/16; NAdchodził iuż dzień Święthy Przaśnic/ ktory zowá wielkąnocą: y łłukáli Kxiążętá kápłańscy/ y Doktorowie/ iákoby Iezufa zábili Leop Luc 22/1].

Przen [czego] (3) : Zákwałzona dziezá ich [heretyków]/ prząśnicę dobrej wiary y świętych obyczáiw/ kwǳem łwoim záraza SkarŻyw 59; Páfchá ábo báránek náłz/ ofiárowány ieft Chryftus/ wżywaymyż w prząśnicy łzczerości y prawdy. SkarKaz 157b.

W przeciwstawieniu: »kwas ... prząśnica« (1): to co [Chrystus] łam idąc ná mękę vczniom zlecił/ iáłnie przez Apołtołá/ w ktorym łamże mowił/ powiedział: wżywaymy nie włtárym kwǳie/ áni w kwǳie złości y niepráwości/ ále wprzaśnicy czyłtości y prawdy. SkarJedn 248.

b. *Eucharystia; przen (2) : Iuż Rzymłka łtolicá [...] w pokoju Bogá chwaliłá: iuż niezliczeni męczennicy [...] ná náłzey prząśnicy vtuczeni/ włzytki naiázdy báłwochwálłkie przełomili SkarJedn 389, 389 marg.*

Synonimy: chleb; b. Eucharystyja, opłatek.

Cf PRZASNEK, PRZAŚNIK, [PRZAŚNYSZ]